EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 30.5.2012
COM(2012) 314 final

Priporočilo za

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Belgije za leto 2012

in mnenje Sveta o belgijskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2015

{SWD(2012) 314 final}

Priporočilo za

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Belgije za leto 2012

in mnenje Sveta o belgijskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2015

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1], zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[2], zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije[3],

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta[4],

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

po posvetovanju z Ekonomsko-finančnim odborom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se bo osredotočala na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo v zvezi s širšimi smernicami ekonomskih politik držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic[5], ki skupaj tvorita „integrirane smernice“. Države

---

1 UL L 209, 2.8.1997, str. 1.
2 UL L 306, 23.11.2011, str. 25.
3 COM(2012) 314 final.
4 P7_TA(2012)0048 in P7_TA(2012)0047.
5 Sklep Sveta 2012/238/EU z dne 26. aprila 2012.

članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo pri nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Svet je 12. julija 2011 sprejel priporočilo v zvezi z nacionalnim reformnim programom Belgije za leto 2011 ter dal mnenje o dopolnitvi belgijskega programa stabilnosti za obdobje 2011–2014.

(4) Komisija je 23. novembra 2011 sprejela drugi letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek drugega evropskega semestra predhodnega in integriranega usklajevanja politik, ki temelji na strategiji Evropa 2020. 14. Februarja 2012 je Komisija na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela Poročilo o mehanizmu opozarjanja[6], v katerem je Belgijo označila kot državo članico, za katero bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.

(5) Evropski svet je 2. marca 2012 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po dajanju prednosti rasti prijazni fiskalni konsolidaciji, ponovni vzpostavitvi običajnih pogojev dodeljevanja posojil gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter posodobitvi javne uprave.

(6) Evropski svet je 2. marca 2012 tudi pozval države članice, ki sodelujejo v paktu „euro plus“, naj pravočasno predložijo svoje zaveze, da bodo vključene v njihove programe stabilnosti oziroma konvergenčne programe in nacionalne reformne programe.

(7) Belgija je 30. aprila 2012 predložila program stabilnosti iz leta 2012 za obdobje 2012–2015 in nacionalni reformni program za leto 2012. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevale medsebojne povezave. Komisija je v poglobljenem pregledu iz člena 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 preučila tudi, ali so Belgijo prizadela makroekonomska neravnotežja. Komisija je v svojem poglobljenem pregledu ugotovila[7], da ima Belgija težave z zunanjim neravnotežjem, ki pa ni čezmerno.

(8) Na podlagi ocene programa stabilnosti iz leta 2012 v skladu s členom 5(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten za obdobje 2012–2013 in optimističen za obdobje 2014–2015, saj predvideva, da bo rast BDP precej višja od zadnje ocene potencialne rasti v napovedi Komisije iz pomladi 2012. Cilj proračunske strategije, opisane v programu, je čezmerni primanjkljaj v letu 2012 zmanjšati pod mejo 3 % BDP (na 2,8 % BDP s 3,7 % BDP v letu 2011), do leta 2015 pa doseči ničelni primanjkljaj. Program potrjuje prejšnji srednjeročni proračunski cilj presežka v višini 0,5 % BDP v strukturnem smislu, ki ustrezno odraža zahteve Pakta za stabilnost in rast. Načrtovano zmanjšanje nominalnega primanjkljaja v letu 2012 je skladno z rokom, ki ga je Svet določil za odpravo čezmernega primanjkljaja, načrtovana fiskalna konsolidacija pa ustreza priporočilu v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki predvideva minimalno povprečno letno fiskalno konsolidacijo v višini 0,75 % BDP v strukturnem smislu. Ob upoštevanju diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov načrtovana stopnja rasti javnofinančnih odhodkov ustreza referenčni vrednosti za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast za obdobje 2013–2015, vendar ne

[6] COM(2012) 68 final.
[7] SWD(2012) 150 final.

za leto 2012. Na podlagi (preračunanega) strukturnega proračunskega salda[8] program predvideva, se bo strukturni saldo v letu 2012 popravil za 1,1 odstotne točke BDP, v obdobju 2013–2015 pa v povprečju za 0,8 % BDP. Vendar pa dejstvo, da dodatni ukrepi, ki naj bi bili sprejeti od leta 2013 naprej, še niso opredeljeni, in da je makroekonomski scenarij od leta 2014 naprej preveč optimističen, povzroča tveganja. Javnofinančni dolg, ki je v letu 2011 znašal 98 % BDP, kar je krepko nad mejo 60 %, naj bi se skladno s programom najprej ustalil, leta 2015 pa naj bi se zmanjšal na 92,3 % BDP, kar bi pomenilo zadosten napredek v smeri skladnosti s ciljem glede zmanjšanja dolga iz Pakta za stabilnost in rast. Poleg tega so izrazito visoke posredne obveznosti, ki izvirajo iz jamstev, danih finančnemu sektorju. Na pravilih temelječemu večletnemu javnofinančnemu okviru bi, zlasti na strani odhodkov, koristili mehanizmi izvrševanja in/ali zaveze v regijah in skupnostih ter na lokalni ravni, da bi te izpolnile svoje ciljne primanjkljaje.

(9) Obravnavajo naj se stroški, povezani s staranjem prebivalstva, visok javni dolg pa naj se zmanjša s strukturnim zmanjšanjem primanjkljaja. Nova zvezna vlada se je decembra 2011 dogovorila o reformi belgijskega sistema socialne varnosti za starejše Zdaj je potrebno učinkovito izvajanje in spremljanje začetih zakonskih reform, da bi zvišali dejansko upokojitveno starost. Reformo sistema socialne varnosti za starejše je nujno treba podpreti z ukrepi, ki spodbujajo aktivno staranje in podaljšanje delovne aktivnosti, ta cilj pa bi pomagale izpolniti tudi dodatne reforme, kot je na primer vezava zakonsko določene upokojitvene starosti na pričakovano življenjsko dobo.

(10) Belgijski finančni sistem se še vedno sooča s precejšnjimi težavami. Prestrukturiranje belgijskih bank še poteka in državna pomoč, ki je bila zaradi finančne krize dodeljena v obdobju 2008/2009, še ni v celoti odplačana. Poleg tega so glede na visoko raven jamstev tveganja v bančnem in javnem sektorju medsebojno povezana.

(11) Tekoči račun se skozi čas postopoma slabša. Izboljšanje storitvene bilance ne odtehta poslabšanja trgovinske bilance. Belgijski izvoz se ni skrčil le v razmerju do rastoče svetovne trgovine, ampak tudi v razmerju do drugih držav euroobmočja in povprečja euroobmočja, kar kaže na neugodne domača gibanja glede stroškov dela na enoto v primerjavi z najpomembnejšimi belgijskimi trgovinskimi partnericami (NL, FR, DE) in celotnim euroobmočjem. Prizadevanja vlade, da bi v obdobju 2011–2012 realno rast plač omejila na največ 0,3 %, zaradi sistema samodejne indeksacije plač morda ne bodo preprečila, da bi nominalna rast plač presegla rast v sosednjih državah. Raven produktivnosti je sicer visoka, vendar raste zelo počasi, stroški vmesnih vložkov, zlasti energije, pa so visoki. Maloprodajne cene plina in električne energije so bile zamrznjene kot ukrep za omejitev inflacije, vendar niso bili sprejeti nobeni konkretni ukrepi za prenovo sistema kolektivnih pogajanj o plačah in sistema indeksacije plač. Intenzivnost raziskav in razvoja v zasebnem sektorju je v zadnjih letih zastala. Pomanjkanje visoko usposobljenih strokovnjakov, zlasti v naravoslovju in tehniki, bi lahko začelo resno ovirati nadaljnje izboljševanje uspešnosti inovacij v belgijskem gospodarstvu.

(12) Sprejeti so bili nekateri strukturni ukrepi za povečanje zaposlenosti mladih in starejših delavcev ter za vključitev večjega števila brezposelnih v delovno silo. Belgija je začela obsežno prenovo sistema nadomestil za brezposelnost, vendar strukturne težave na

[8] Ciklično prilagojeni saldo brez enkratnih in začasnih ukrepov, ki so ga službe Komisije preračunale na podlagi informacij, predloženih v programu, z uporabo skupno dogovorjene metodologije.

trgu dela ostajajo in bi bilo v zvezi njimi mogoče storiti več. Za izboljšanje učinkovitosti aktivne politike zaposlovanja je bistvenega pomena, da se poveča delež prebivalstva, vključenega v vseživljenjsko učenje, in izvede reforme poklicnega izobraževanja in usposabljanja, zlasti za starejše delavce in prikrajšane skupine, kot so na primer osebe s priseljenskim ozadjem. V zvezi z zmanjšanjem davčne obremenitve dela ni bil dosežen pomemben napredek. Junija 2011 je bil za najnižje plače uveden novo davčno olajšavo, vendar se je izkazalo, da ne zadošča za odpravo močnih pasti brezposelnosti na dnu plačilne lestvice. Sprejet ni bil noben ukrep za prenos davčne obremenitve z dela na potrošnjo in/ali ekološke dajatve.

(13) Cene številnih vrst blaga in storitev so na splošno višje kot v drugih državah članicah, kar odraža šibke konkurenčne pritiske – zlasti v maloprodajnem sektorju in mrežnih dejavnostih – ter šibek nadzorni okvir. V maloprodajnem sektorju so ovire za vstop na trge in operativne omejitve ostale visoke. Zlasti predpisi, ki omejujejo konkurenco, še vedno omejujejo obratovalni čas, ščitijo uveljavljena domača podjetja pred vstopom novih konkurentov na trg ter ovirajo širjenje novih poslovnih modelov in tehnologij. Skupni konkurenčni problem v mrežnih dejavnostih v Belgiji je močan položaj največjih podjetij in visoke ovire za vstop v primerjavi z drugimi državami članicami, kar pomeni, da lahko nekdanji monopolisti v teh sektorjih še vedno zaračunavajo višje cene, kot bi jih dovoljeval konkurenčni trg. Trenutno poteka prenova belgijskega organa, pristojnega za konkurenco, vendar še ni jasno, ali bo novi organ dovolj neodvisen in ali bo imel na razpolago ustrezne vire.

(14) Belgija je na dobri poti, da izpolni cilj glede povečanja deleža energije iz obnovljivih virov v gospodarstvu, glede na napovedi pa ni dosegla skoraj nikakršnega napredka v smeri izpolnitve cilja 15–odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v sektorjih, ki niso vključeni v sistem trgovanja z emisijami[9]. Belgija v letu 2011 ni sprejela zadostnih ukrepov oziroma pobud v okviru politik za obravnavo tega stanja.

(15) Belgija je v okviru pakta „euro plus“ sprejela številne zaveze. Te zaveze in izvajanje zavez, predstavljenih leta 2011, se nanašajo na izboljšanje konkurenčnosti, dvig stopnje zaposlenosti, izboljšanje vzdržnosti javnih financ in krepitev finančne stabilnosti. Komisija je ocenila izvajanje zavez iz pakta „euro plus“. Rezultate te ocene je upoštevala pri priporočilih.

(16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo belgijske ekonomske politike. Ocenila je program stabilnosti in nacionalni reformni program ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Belgiji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk (1) do (7) v nadaljevanju.

(17) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil belgijski program stabilnosti za leto 2012, njegovo mnenje[10] pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki (1) spodaj.

---

[9] Sektorji, vključeni v sistem trgovanja z emisijami EU, v Belgiji proizvedejo le 37,9 % emisij. Med pomembnejšimi sektorji, ki niso vključeni v sistem trgovanja z emisijami, sta najpomembnejša vira emisij toplogrednih plinov v državi cestni promet (21,5 %) in raba energije (38,9 %). .

[10] V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

(18) Svet je ob upoštevanju rezultatov poglobljenega pregleda, ki ga je izvedla Komisija, in te ocene preučil nacionalni reformni program Belgije za leto 2012 in belgijski program stabilnosti. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena zlasti v priporočilih v točkah (1), (4), (5) in (6) spodaj –

PRIPOROČA, naj Belgija v obdobju 2012–2013:

1. Izvršuje proračun za leto 2012, kot je predvideno, in zagotovi odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2012. Poleg tega naj opredeli potrebne ukrepe za zagotovitev izvajanja proračunske strategije za leto 2013 in nadaljnja leta ter s tem zagotovi trajno odpravo čezmernega primanjkljaja in zadosten napredek pri izpolnjevanju srednjeročnega proračunskega cilja, med drugim skladnost z referenčno vrednostjo za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast, in zagotovi napredek pri izpolnjevanju cilja glede zmanjšanja dolga. Prilagodi naj fiskalni okvir za zagotovitev zavezujoče narave proračunskih ciljev na zvezni in nižjih ravneh, ter poveča preglednost porazdelitve bremena in prevzemanja odgovornosti na vseh ravneh oblasti.

2. Še nadalje naj izboljša dolgoročno vzdržnost javnih financ z omejevanjem odhodkov v zvezi s staranjem, med drugim zdravstvenih odhodkov. Zlasti naj izvede reformo predčasnega upokojevanja in pokojninskega sistema ter uvede ukrepe, ki bodo zakonsko določeno upokojitveno starost vezali na daljšanje pričakovane življenjske dobe.

3. Dodatno naj poveča kapital najšibkejših bank ter tako okrepi bančni sektor, da bo lahko opravljal svojo običajno vlogo pri posojanju gospodarstvu.

4. Za spodbuditev ustvarjanja novih delovnih mest in konkurenčnosti naj v posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalnimi praksami sprejme ukrepe za reformo sistema kolektivnih pogajanj o plačah in indeksacije plač. Najprej naj zagotovi, da bodo plače bolje odražale spremembe v konkurenčnosti in produktivnosti dela in sicer tako, da (i) zagotovi izvajanje naknadnih korekcijskih mehanizmov, ki jih predvideva „plačna norma“ in spodbudi sklepanje globalnih sporazumov, da bi se izboljšala stroškovna konkurenčnost ter (ii) olajša uporabo klavzule o izvzetju pri sektorskih kolektivnih pogodbah ter tako rast plač bolje uskladi s spremembami produktivnosti dela na lokalni ravni.

5. Davčno obremenitev naj z dela v znatni meri prenese na davke, ki manj izkrivljajo rast, na primer na okoljske davke. Nadaljuje naj začete reforme sistema nadomestil za brezposelnost, ki bi zmanjšali odvračanje od iskanja zaposlitve in okrepili osredotočenost podpore pri zaposlovanju in politik za vključevanje na trg dela na ranljive skupine, zlasti osebe s priseljenskim ozadjem. Načrtovano nadaljnjo reorganizacijo pristojnosti na področju trga dela naj izkoristi za povečanje medregionalne mobilnosti delovne sile in za boljšo usklajenost politik v zvezi z izobraževanjem, vseživljenjskim učenjem, poklicnim usposabljanjem in zaposlovanjem. Sedanja prizadevanja za vključevanje na trg dela naj razširi na vse starostne skupine.

6. Še naprej naj krepi konkurenco v maloprodajnem sektorju z zmanjševanjem ovir za vstop na trg in operativnih omejitev. Uvede naj ukrepe za okrepitev konkurence v mrežnih dejavnostih (električna energija in plin, telekomunikacije ter poštne in

prometne storitve) s spremembo regulativnih ovir in z okrepitvijo institucionalne ureditve, ki bo omogočila učinkovito izvajanje pravil o državni pomoči.

7. Sprejme naj ukrepe za izboljšanje nezadovoljivega napredka pri izpolnjevanju ciljev v zvezi z emisijami toplogrednih plinov v sektorjih, ki niso vključeni v sistem trgovanja z emisijami. Zlasti naj zagotovi znaten prispevek prometnega sektorja k izpolnitvi tega cilja.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik